

Факторинг як засіб ліквідації неплатежів

Загострення проблеми платоспроможності підприємств у зв'язку із поширенням економічної кризи зобов'язує розглянути факторингові операції як засіб оздоровлення фінансового стану підприємств і розриву ланцюжка неплатежів у народному господарстві. Факторинг є також високоефективною формою фінансового маркетингу, котра широко практикується в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Дослідження за тематикою факторингових операцій проводили вітчизняні вчені, такі як Внукова Н., Кузьминчук Н., Грачова Р., Завгородній В., Видюх Н., Смачило В., Ігнатенко С., Кулик Ю., Коваль А., Костюк А., Жуковська В., Гутко Л., Биконя С. та ін. Проте здебільшого предметом цих досліджень було вивчення теоретичних аспектів сутності та видів факторингу. В окремих працях висвітлено особливості бухгалтерського та податкового обліку факторингових операцій. Але, обґрунтування можливості списання безнадійного боргу за рахунок факторингу залишається недослідженою.

У загальному виді факторинг можна охарактеризувати як процес перевідступлення факторинговій компанії (банку) неоплачених боргових вимог (рахунків-фактур та векселів), що виникають між контрагентами в процесі реалізації товарів та послуг на умовах комерційного кредиту в поєднанні з елементами бухгалтерського, інформаційного, збутового, страхового, юридичного та іншого обслуговування постачальника [1, с. 21].

У техніці здійснення факторингу можна виділити кілька основних найпростіших операцій: це ведення дебіторських рахунків, інкасо, фінансування вимог клієнтів, кредитні гарантії та ін. [2, с. 134].

Виходячи з вищенаведеного, можна сказати, що процедура факторингової операції являє собою покупку фактором дебіторських заборгованостей (неоплачених боргів) постачальників, а не боргів, неоплачених в строк. Якщо борги, неоплачені в означений договором термін, то вони вважаються сумнівними або простроченими, але ще не безнадійними.

Сумнівна заборгованість - це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує непевність у її погашенні боржником. А безнадійна дебіторська заборгованість - це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість у її не поверненні боржником або по який минув строк позовної давності (3 роки) [3].

Простроченою заборгованістю, на нашу думку, вважається заборгованість контрагентів, що не погашена на означений договором термін, по якій строк оплати пройшов, але не настав строк позовної давності. Така заборгованість ще може бути погашена, вона поки що не безнадійна, але вже сумнівна.

І в тому випадку, коли дебіторська заборгованість стає сумнівної, на нашу думку її можна продавати банку (факторинговій компанії), «ліквідувавши» її в такий спосіб й одержати за це певну суму грошей за мінусом комісії, що беруть банки (факторингові компанії) від суми дебіторської заборгованості, яку купують.

Але купуючи дебіторську заборгованість яка стала безнадійною у фактора виникає великий ризик неповернення боргу. Тому, на нашу думку, факторингова компанія (банк) не прийме на себе ці борги, тому що до укладання договору фактор пильно вивчає фінансові показники постачальника і покупця, їх плато- та кредитоспроможність, й не піде на великі нерозумні втрати.

У висновку необхідно зазначити, що факторингове обслуговування підприємств дасть можливість прискорити обіговість грошових коштів у розрахунках і тим самим одержати не лише економію грошових коштів, а й підвищити ефективність виробництва. Факторинг відкриває додаткові можливості для малих та середніх підприємств, пов'язаних із нарощуванням обсягів виробництва та стимулюванням продажів.

Література: 1. Внукова Н.М. Основи факторингу: навчальний посібник. – К.: Товариство «Знання», КОО, 1998. – 174 с. 2. Внукова Н.М., Грачов В.І, Кузьминчук Н.В. Ринок фінансових послуг: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 276 с. 3. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 10 "Дебиторская задолженность" (утверждено приказом Министерства финансов Украины № 237 от 08.10.1999 г., зарегистрировано в Министерстве юстиции Украины № 725/4018 с изменениями и дополнениями).